

Harmadik típusú találkozások

Alternatív, hibrid és közösségi munkakörnyezetek

Belső-Erzsébetváros

Az Innovatív terek Stúdió
2024 tavaszi komplex tervezés kiírása
(Építőművészeti Specializáció, Tervezési Specializáció) és diplomakiírása
(BSc-, MSc- és osztatlan képzések)

PROGRAM- ÉS TÁRGYFELELŐS:
FEJÉRDY PÉTER DLA egyetemi docens

OKTATÓK:
BALÁZS MIHÁLY DLA egyetemi tanár
BARTHA ANDRÁS MÁRK DLA egyetemi adjunktus
KLOBUSOVSZKI PÉTER DLA egyetemi docens
SCHRAMMEL ZOLTÁN DLA egyetemi adjunktus
ZOMBOR GÁBOR DLA egyetemi adjunktus

MEGHÍVOTT ÉPÍTÉSZ:
NAGY CSABA DLA Ybl díjas építész (Archikon)

spillmann echsle architekten - ON Labs, Zürich / © Jeroen Verrecht

Az Innovatív Terek Stúdió érdeklődésének középpontjában a térhasználat áll. Idén az adminisztratív munka tereit, az irodaházakat vesszük górcső alá. A középületek tervezésében zajló szemléletváltozás, mely a használók közti kommunikáció minél szélesebb körű elősegítését és a különböző típusú és léptékű közösségi aktivitásokhoz nélkülözhetetlen differenciált, flexibilis terek megteremtését tűzi ki célul az adminisztratív épületeket sem hagyta érintetlenül az elmúlt évtizedekben. Milyenek lesznek a jövő munkahelyei? Milyen innovatív téri eszközök segíthetik elő a használók közti hatékony kommunikációt az adminisztratív épületekben? A közösségi irodahasználat hogyan tud részt venni a város szociális társadalmi problémáink megoldásában?

Adminisztratív munka alapvetően változott meg az információtechnológiai forradalom következtében az elmúlt húsz évben. Az adattárolás helyigényének csökkenése, majd virtualizálódása szükségtelenné tette a munka helyszínének rögzítését. A digitális eszközökkel végzett munka a papírt nélkülöző, környezetbarát adminisztráció gyökeresen alakította át a munkahelyek ergonómiáját is.

A munkavégzés virtuális térbe történő áthelyezése a valós teret sem hagyta érintetlenül, a szociális interakciók hiányának kompenzálása lett az új feladata. A modern irodateretek a funkcionalitás és az ergonómia mindenhatóságának jegyében születtek, mérhető paraméterek segítségével porciózva ki a terek tulajdonságait, mindent a munkavégzés primer hatékonyságának szolgálatába állítva.

Sok esetben éppen kontraproduktívan befolyásolva a használókat. A pihenés, a kikapcsolódás lehetőségének megteremtése és a munkahelyi környezet minőségének hatékonyságra gyakorolt hatásának felismerése vezetett oda, hogy a munka helyszíne inspiráló, az együttműködést elősegítő, az otthonosságot, a pihenés és szórakozás sokszínű közösségi tereit jellemző fesztelenséget

is magába olvasztó térré változott. A munkahelyi tér minősége fontos szemponttá lépett elő a munkahelyválasztásban, ezért ez a vállalati identitás fontos részévé kezd válni.

Ray Oldenburg szociológus olyan közösségi tereket hív harmadik helynek (Third place, Dritter Ort), melyek az első helyként értett otthon és a második helyként definiált munkahelyen túl az emberek közösségi aktivitásait megélethetik: klubok, kávézók, parkok stb... A kikapcsolódás, a találkozások és az eszmecsere helyszínei, ahol a különböző társadalmi státusú, vagyoni helyzetű és érdeklődési körű emberek találkozhatnak és eszmét cserélhetnek. Olyan semleges övezetek, ahol a használók jogilag, pénzügyileg vagy politikailag nem elkötelezettek. Fontos tulajdonsága a térnek az otthonosság, a céltalanság és a spontaneitás.

A harmadik hely jelentősége leginkább a közösségépítésben rejlik, hiszen az eszmecsere a tőlünk eltérő emberekkel az elszigetelődés helyett segít kialakítani egy közös valóságot, amelyet Oldenburg a demokrácia egyik fontos alkotóelemének tekint. Az új munkahelyi környezetek annak ellenére, hogy definíció szerint nem tartoznak a harmadik helyek csoportjába egyre inkább a magukra öltik ennek a tulajdonságait.

Ez részben annak köszönhető, hogy azok a gazdasági szektorok amelyek az innovációban érintettek nyitottak leginkább a munkahelyi hierarchia lebontásában, melyhez alkalmas eszköznek kínálkozik harmadik helyek kialakítása, részben a közösségi irodai modellek elterjedésének. A félév címe a munkahelyeken megjelenő ezen új kommunikációs formákra és helyszínekre utal.

Belső Erzsébetváros épületállománya funkcionális szempontból változatos képet mutat. A helyszínen jellemző lakóépületek és a földszintjeiken működő üzletek mellett a belváros közelsége okán kilencvenes évek elején megjelentek az irodaházak. Az ezredfordulót követően pedig a turizmus

dinamikus növekedésével együtt kezdtek szaporodni az ezt kiszolgáló ideiglenes, majd egyre inkább állandósult funkciók: a szórakozóhelyek, kerthelyiségek, hotelek, hostelek, éttermek. Az új használati módok és a velük együtt járó forgalom- és zaj terhelés, az ingatlanárak ugrásszerű emelkedésével együtt nagyban hozzájárult, hogy a korábban jellemző lakás használat elkezdett visszaszorulni. A szórakozni vágyók és helyi lakosok közti konfliktus hosszú évek óta vár megoldásra. Erzsébetváros kis és nagykorút közé eső szakasza az ingatlanpiaci fellendülés ellenére a mai napig tele van foghíjjakkal. A félév során olyan vegyes használatú közösségi irodateret szeretnék tervezni, amelyek kapcsolódási felületet tudnak biztosítani a kerület lakói és a turisták közt. Ezt leginkább az épületekbe kerülő funkciók gazdagságával és szokatlan vegyítésével szeretnénk elérni.

Ez a használat időbeni megosztását, de a használói csoportok különbözőségét is jelentheti. A funkcionális hibridek lehetséges elemei: közösségi tér helyi közösségek részére, közösségi irodater, közösségi kert, hostel családok részére, étterem, kerületi szociális szolgáltatások stb... A tervezési feladat fontos része - a helyszínek beépítési lehetőségeinek vizsgálatával párhuzamosan a lehetséges programok kialakítása.

Budapest, 2023. december

A stúdió választható konzulensei:

Balázs Mihály DLA	egyetemi tanár
Bartha András Márk DLA	egyetemi adjunktus
Klobusovszki Péter DLA	egyetemi docens
Schrammel Zoltán DLA	egyetemi adjunktus
Zombor Gábor DLA	egyetemi adjunktus

Meghívott építész:
Nagy Csaba

Archikon

A stúdió témájához ajánlott kötelezően választható tárgy: Innovatív terek - Útmutató a használatához (tárgyfelelős: Klobusovszki Péter DLA)